

ПІДГОТОВКА МАРКЕТОЛОГІВ ДЛЯ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В РЕГІОНІ

глобальних протиріч у сучасному світі. – Д.Г. Лук'яненко та ін. – К.: Видавництво КНЕУ. Освіта і управління. – №2. – 2004. – С. 9 – 17. – 2001.

5. Пахомов Ю.М. Глобальні регулятори конкурентності економічних систем // шляхи економічної глобалізації // Економіка Глобалізація і безпека розвитку / О.Г. Білорус, України. – №5. – 2007. – С. 59 – 65.

Стаття надійшла до редакції 06.06.2008.

УДК 338.48:796.5 (477)

Ганна Зайчук, викладач Академії муніципального управління
м. Київ

ПІДГОТОВКА МАРКЕТОЛОГІВ ДЛЯ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В РЕГІОНІ

У статті розглядаються питання визначення сутності розвитку туризму та рекреаційної індустрії, даються підходи до визначення інвестицій у сучасних умовах ринкової економіки, та необхідності вивчення цього питання студентами педагогічних університетів, які готують спеціалістів до готельного господарства.

Ключові слова: туристична індустрія, соціальна необхідність, економічна доцільність, рекреаційно-туристичне господарювання.

Актуальність проблеми. Головними напрямками соціально-економічної реконструкції держави є структурна перебудова господарського комплексу і ефективна регіональна політика. Ці процеси взаємопов'язані і передбачають в першу чергу структурну трансформацію економіки у відповідності з специфікою територій і необхідністю забезпечення державних та регіональних інтересів.

Відзначимо, що без врахування природних історичних, геополітичних, економічних особливостей регіонів розраховувати на успіх ринкових реформ буде важко. Внаслідок цього останнім часом активізувалась проблема регіоналізації реформ, вибору оптимальних стратегій територіального розвитку.

Проблема розвитку туризму, яка нами розглядається, відноситься до розвитку Карпатського регіону, Південного регіону та центрального, в який входить м. Київ та Київська область, де відчувається найбільший приплив туристів.

Розглядаючи туристичну індустрію в Україні, слід відзначити, що це одна із староосвоєних видів діяльності України, має надзвичайно вигідне географічне положення та рекреаційну індустрію в тому числі природні умови для туризму, якого в поєднанні з багатою природно-ресурсною базою, значними історичними культурними пам'ятниками завжди є привабливою територією для іноземного туриста. Крім цього відзначимо, що територія України має вигідне географічне

розташування для туристичної індустрії для європейських туристів, які можуть здійснювати подорожі через Україну на Схід, Азію та інші країни. В Україні, крім рекреаційної території, добре налагоджена національна кухня із приготуванням особливих страв, які не виготовляють в інших країнах як Європи, так і Азії, що теж є надзвичайно привабливим чинником для туристичної індустрії, трудовим потенціалом послужили мотивом командно-адміністративної політики екстенсивного нарощування промислових потужностей, сільськогосподарського виробництва.

За цієї системи відбувались роками ігноровані соціальні пріоритети, екологічні блага та рекреаційні цінності регіону, що привели до формування спотвореної на сьогоднішній день структури господарського комплексу, в якому домінуючу роль відіграють природно експлуатуючі галузі матеріального виробництва.

Надмірна експлуатація природних ресурсів фактично склала економічне ядро регіону, опинились перед загрозою закриття. Орієнтована, до того ж, на внутрішні ринки колишнього союзу Росії, регіональна економічна система виявилась нежиттєздатною в кризових умовах. Внаслідок того, назріла потреба в її докорінній реконструкції, пошуку нових перспективних напрямків економічного росту, розвитку окремих регіонів (областей) на основі туризму, як екологічно чистого і надзвичайно привабливого сектору економіки.

Розумною альтернативою подальшій

ПІДГОТОВКА МАРКЕТОЛОГІВ ДЛЯ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В РЕГІОНІ

промисловій ескалації може служити економічно, соціально та екологічно обґрунтоване освоєння рекреаційного потенціалу Карпатського, Кримського, Запорізького, Київського регіонів та м. Києва. Тут зосереджені найбільші на Україні запаси мінеральних вод усіх відомих типів, значні поклади лікувальних грязей та озекериту, які є основою розвитку санаторно-курортної справи. Сприятливий клімат, мальовничі природні ландшафти (полонини, гори, річки, ліси), багата історико-культурна спадщина сприяють створенню сучасної туристичної індустрії в країні.

Аналіз останніх публікацій. Проблеми розвитку туризму в Україні та його вивчення у ВНЗ присвячено навчально-методичні посібники вітчизняних вчених: М. Вачевський [1], О. Свінцов [1], В. Дергачов [2], П. Жук [3], В. Кравців [3], В. Новиков [7], Ю. Корягін [7], А. Кисельов [5], Ф. Мазур [6] та інші автори, які розкривають питання туризму та рекреаційної індустрії в сучасних умовах ринкової економіки і підготовки до цієї діяльності студентів ВНЗ.

Мета статті. Висвітлити про сучасний розвиток туристичної індустрії в Україні та підготовки до цієї діяльності студентів маркетологів до послуг туристичної індустрії.

Виклад основного матеріалу. Рекреація туристичної індустрії – як економічно вигідна галузь господарювання, має всі підстави зайняти в перспективі одне з провідних місць в структурі регіонального господарського комплексу. Тому сьогодні надзвичайно актуальним є питання вибору оптимальної стратегії розвитку рекреаційної туристичної індустрії, і здійснення ефективної політики її практичної реалізації.

Розкриваючи дану проблему на основі проведених нами досліджень з доступних джерел інформації, дамо насамперед оцінку досягнутого рівня туристичного освоєння та розвитку в Україні туризму, як однієї із перспективних галузей сфери послуг і підготовки до цієї діяльності маркетологів туристичної індустрії, тут же зазначимо, що вона не буде об'єктивною, якщо розглядатиметься як самоціль, або ізольованою від соціально-економічного контексту. Оперування тими чи іншими показниками, крім констатації фактів, нічого конструктивного в аргументацію висновків та ідей внести не може. Тим більше, коли мова йде про сферу, яка претендує на роль провідної в структурі господарського комплексу регіону.

В окремих регіонах України туристична індустрія має освоєну насиченість територій туристично-рекреаційними об'єктами є досить високою, але це не говорить про високий рівень рекреаційного туристичного освоєння, так як і

нашого сучасного обслуговування та інших сервісних умов є далекою від світових стандартів. Тому тільки комплексний підхід до оцінки рівня туристичного освоєння буде найбільш правомірним та об'єктивним.

Оцінюючи сучасний стан розвитку туристичної сфери в Україні та розвитку перспектив соціально-економічної реконструкції регіонів, і відповідно належної підготовки маркетологів для сфери послуг із вмінням спілкуватися на мовах іноземних туристів, мати високі професійні компетенції ділового спілкування, високої комунікабельності, треба керуватися наступними основними напрямками та критеріями, які можуть бути основою в цьому напрямку діяльності, які даються нами як рекомендаційні, а саме:

1. Екологічна безпека туристичного освоєння території. Це означає необхідність дотримання жорстоких екологічних регламентів в процесі реалізації практичних дій в сфері рекреаційного-туристичного господарювання. А так як побутує думка, що туризм є досить екологічно чистою галуззю діяльності, то завжди є спокуса масштабності всякої діяльності, а це може стати руйнівником природи. Тому дуже важливо, щоб, по-перше, розміщення і місткість туристичних об'єктів враховували фізико-географічні умови територій; по-друге, фактичне туристичне навантаження на ландшафти окремо взятих регіонів не перевищувало норм його природної рекреаційної місткості.

2. Соціальна необхідність. Це означає відповідність наявної бази туристичної сфери реальним потребам в оздоровленні, її здатність задовільнити попит населення на туристичні послуги в окремо взятому регіоні України. Сьогодні є досить складна ситуація: в більшості з економічних причин обсяг потреб на оздоровлення і лікування перевищує величину попиту на відповідні послуги. В процесі економічної стабілізації цей розрив поступово зменшуватиметься.

3. Економічна доцільність – це означає прибутковість діяльності туристичних об'єктів і соціально-економічну вигоду для регіонів, на яких розміщуються туристичні комплекси. Цей критерій треба розглядати і з точки зору національних наслідків розвитку туризму. Мова йде про розширення зайнятості населення, особливо в гірських районах, залучення приватного сектору до туристичного бізнесу, створення ринків збуту продукції, розвитку народних промислів. Підготовку фахівців для народних промислів. Це можуть забезпечувати ВНЗ, які готують спеціалістів майбутніх маркетологів до діяльності в сфері туристичної індустрії.

ПІДГОТОВКА МАРКЕТОЛОГІВ ДЛЯ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В РЕГІОНІ

4. Порівняння з зарубіжними аналогами. Цей прийом досить часто використовують для аргументації тих чи інших пропозицій, особливо щодо розвитку планових перспектив. Зарубіжні стандарти переносяться на наш реальний процес діяльності і служать певним орієнтиром на майбутнє. Слід прийняти до уваги, що досягнутий рівень розвитку туризму в окремих країнах світу є тим досягненням відповідно економічної системи господарювання, яка формувалась протягом тривалого часу. Тому зарубіжні приклади для нашого розвитку можуть бути як перспективні відповідно розвитку і становлення ринкових відносин в державі.

Важливою характеристикою сучасного стану розвитку туристичної індустрії в Україні є наявна матеріальна база, з об'єктами різного туристичного профілю, яка повинна мати розвиток в залежності до чого більше тяготеє той чи інший регіон.

Безперечно, що туристичні бази, кемпінги доцільніше розвивати в таких місцевостях, щоб використовувати їх призначення круглорічно, щоб зберегти трудові ресурси без скорочення працюючих в будь-який сезон року.

Будинки та пансіонати відпочинку доцільніше розміщати поблизу лікувальних закладів, добрим сполученням транспорту та іншими сферами послуг. Розвиток туристичних об'єктів повинно покладатися на органи держави.

Дальше відзначимо, що розвиток матеріальної бази туризму за останні роки показує, як за цей час відбулись певні структурні зрушення в цій сфері. На фоні росту кількості туристичних об'єктів зменшилась їх сумарна місткість. Розвиток ринкової економіки, вимагає поліпшення якісних характеристик туристичного процесу, а не штучне нарощування обсягів нового будівництва.

Нинішні зміни викликані умовами сьогодення ринкової економіки, тобто реконструкції діючих об'єктів, з їх перепрофілювання та надання тих послуг, які характеризуються найбільшим попитом серед населення своєї країни, так і туристів приїжджих на відпочинок. Створення сприятливих умов дозволить відповідно збільшити приплив туристів з інших країн.

Необхідно зауважити, що, які б добрі не були створені рекреаційні умови, зони відпочинку, лікування і тому подібне, не буде мати успіху ця діяльність, якщо в країні не буде мати розвитку економіка з всіма її складовими, а саме:

- стабілізація фінансової системи;
- розвиток підприємництва-фермерства;
- створення чітких діючих законів, які б мали довготривалу дію;
- залучення іноземних капіталів;

- стабільність політичної ситуації, між різними гілками влади;

- проведення дійсної приватизації та створення різних форм власності;

- подолання дефіциту виплат заробітних плат всім працівникам галузей виробництва;

- зменшення податків, зборів та різних стягнень як з фізичних так і юридичних осіб;

- державна підтримка всіх нововведень і новацій.

Наведені нами фактори не є вичерпними, але вони відіграють важливу роль в розвитку туризму в регіоні і тому їх необхідно прийняти за основу і виконання державними органами влади.

Отже, розвиток туризму в Україні – це повернення капіталів в Україну, зміцнення її суверенітету і державності, для цього є всі умови тільки їх необхідно втілити в реальність. Територія України має за своїми природними даними не поступається і на єдиній країні Європи. Для сьогодення галузь туризму повинна бути однією з пріоритетних видів діяльності, що сприятиме залучення іноземного капіталу, а також створення значної кількості робочих місць, що в кінцевому результаті сприятиме розвитку економіки та добробуту населення, яке зайняте буде в туристичній індустрії, які нами показано в наступному параграфі про оцінку та характеристику регіону.

Висновки. Розглядаючи туристичну індустрію та підготовку до цієї діяльності маркетологів сфери послуг, можна стверджувати, що Україна має надзвичайно вигідне географічне положення, багату природно-ресурсну базу, найбільші на Україні запаси мінеральних вод усіх відомих типів, значні поклади лікувальних грязей та озекериту, які є основою розвитку санаторно-курортної та туристичної галузі.

Україна розміщена в сприятливому кліматичному поясі, має мальовничі природні ландшафти-полонини, гори, річки, степи, плоскогір'я, ріки, озера, печери, різновидні породи лісу, крім того, багата історико-культурна спадщина в таких містах як Київ, Запоріжжя, Черкаси, Львів, Ужгород, Харків та інші. Все це сприяє створенню сучасної туристичної індустрії для всієї Європи, що буде економічно вигідною галуззю для окремих регіонів, стратегією їх розвитку, піднесення добробуту населення.

Туристична індустрія України за своєю укрупненою структурою наслідую загальну структуру народного господарства, за винятком деяких великих міст, де виробляються металопрокат, автомобілі, машини, верстати, телевізори, машини сільського пристосування, обладнання для нафтової промисловості, та сама

